

Oponentský posudek na bakalářskou práci Kateřiny Nováčkové *UKIP a FPÖ, komparativní analýza stranického euroskepticismu*

Formální stránka práce: Předložená práce má 47. Samotný text je členěn na devět kapitol. Členění textu je přehledné a srozumitelné. Formální stránku práce lze považovat za relativně zvládnutou, i když autorce občas unikají detaily v oblasti citování a lze si představit, že text by mohl mít lepší kvalitu i po stránce literární: autorka se nevyhýbá řadě jazykových neobratností, které někdy působí matoucím dojmem (např. označování euroskepticismu za stav, i když je zjevné, že se jedná o politický postoj (s. 10) atd.) Autorka zároveň prokázala jistou nepozornost při tvorbě tabulek, kdy tabulka na s. 41, která definuje euroskeptické parametry FPÖ, je nadepsána jako UKIP.

Obsahová stránka práce: Tématem předložené práce je komparativní analýza dvou euroskeptických politických stran v podobě britské UKIP a rakouské FPÖ. Autorka nejdříve definuje pojem euroskepticismu a jeho jednotlivé odstíny (měkký a tvrdý). Vychází z přitom primárně z Taggarta a Szczerbiaka, jejichž definici konfrontuje s přístupy Muddeho a Kopeckého, Flooda a Contiho. V tomto rozboru autorka přesvědčivě ukazuje, že definice euroskepticismu a jeho rozlišení na měkký a tvrdý je spíše vágní a obtížně operacionalizovatelná. K překonání tohoto úskalí se obrací k práci Sofie Vasilopoulou, která ji umožní vypracovat 4 kritéria, jejichž prostřednictvím lze definovat euroskepticismus a jeho odstíny.

Druhou částí práce je komparace programů obou politických subjektů s cílem ukázat, jak naplňují (či nenaplňují) výše definovaná kritéria měkkého a tvrdého euroskepticismu. Autorka dochází k závěru, že zatímco euroskepticismus UKIP je tvrdým euroskepticismem, euroskepticismus FPÖ je spíše měkké povahy. Pro důkaz těchto tvrzení se autorka spoléhá především na analýzu volebních programů obou uskupení. Je důležité připomenout, že hodnocení empirické části práce je vzhledem k nedávným událostem v Evropě a obou zkoumaných zemích (Brexit, prezidentské volby, migrační krize v létě 2015 atd.), které již práce nepokrývá velmi obtížné proto, že při hodnocení je potřeba odhlédnout od znalosti následného vývoje. Přesto v práci nacházím několik problematických bodů:

Analýza programů je jistě legitimním nástrojem. Otázkou zůstává, zda je dostatečným nástrojem. Autorka ve svém rozboru obou stran například nebere v potaz stranické systémy jednotlivých zemí a pozici obou stran v nich.

Autorka opakovaně tvrdí, že obě strany patří k radikální pravici, aniž by toto tvrzení dále kvalifikovala. Rodina radikální pravice je velmi široká a zahrnuje velmi odlišné politické subjekty s odlišnými cíli a postoji, a to i vůči EU.

Druhé kritérium tvrdého euroskepticismu (Odmítnutí principu spolupráce na evropské multilaterální úrovni) je definováno příliš vágně a nejasně operacionalizováno. Například na s. 35 jej autorka interpretuje jako odmítnutí UKIPu postoupit národní suverenitu na nenárodní instituce. Domnívám se, že tato interpretace není šťastná, neboť multilaterální spolupráce se automaticky nerovná postoupení suverenity. Navíc UKIP se formám nadnárodní či dokonce evropské spolupráce zcela nebrání například v bezpečnostních otázkách či setrvání UK v zóně volného obchodu. Jestliže je moje domněnka správná, nakolik dále platí autorčin závěr o tvrdém euroskepticismu UKIPu a měkkém euroskepticismu FPÖ za předpokladu, že toto je jediné ze čtyř kritérií, v němž se obě strany odlišují?

I přes výše uvedené nedostatky se domnívám, že práce splňuje všechny náležitosti bakalářské práce a doporučuji jí k obhajobě s hodnocením dobře.

V Praze 25. srpna 2016

Mgr. Jan Bíba, Ph.D.